

Beleidskader Wet Inburgering 2022

Inhoud

Een woord vooraf: de 'Inburgeraar'	3
Leeswijzer	3
Deel I	4
1. Inleiding	5
1.1 Achtergrond	5
1.2 Nieuwe Diemenaren	5
2. De nieuwe Wet Inburgering	6
2.1 Wat gaat er veranderen: het inburgeringsaanbod per doelgroep	6
2.2 Actoren binnen inburgeringsketen	7
2.3 Wettelijke verplichtingen van het Aanbod	7
Deel II	10
3. Participatieproces beleidskader	11
4. Beleidsuitgangspunten	12
5. Zo doen we het in Diemen: het beste voor de inburgeraar op onze eigen manier	13
Deel III	15
6. Het inburgeringstraject	16
6.1 Uitbesteding en eigen beheer	17
6.2 Werkwijze per onderdeel	17
7. Financiën	23
7.1 Uitvoeringskosten	23
7.2 Kosten voor inburgeringsvoorzieningen (Specifieke Uitkering: SPUK)	23
7.3 Bestedingsvoorwaarden en verantwoording	23
8. Risico's	24
9. Monitoring en evaluatie	25
10. Ondertussengroep	25
Bijlage 1: Begrippenlijst	26
Bijlage 2: Visuele opbrengsten participatietraject	27

Een woord vooraf: de 'Inburgeraar'

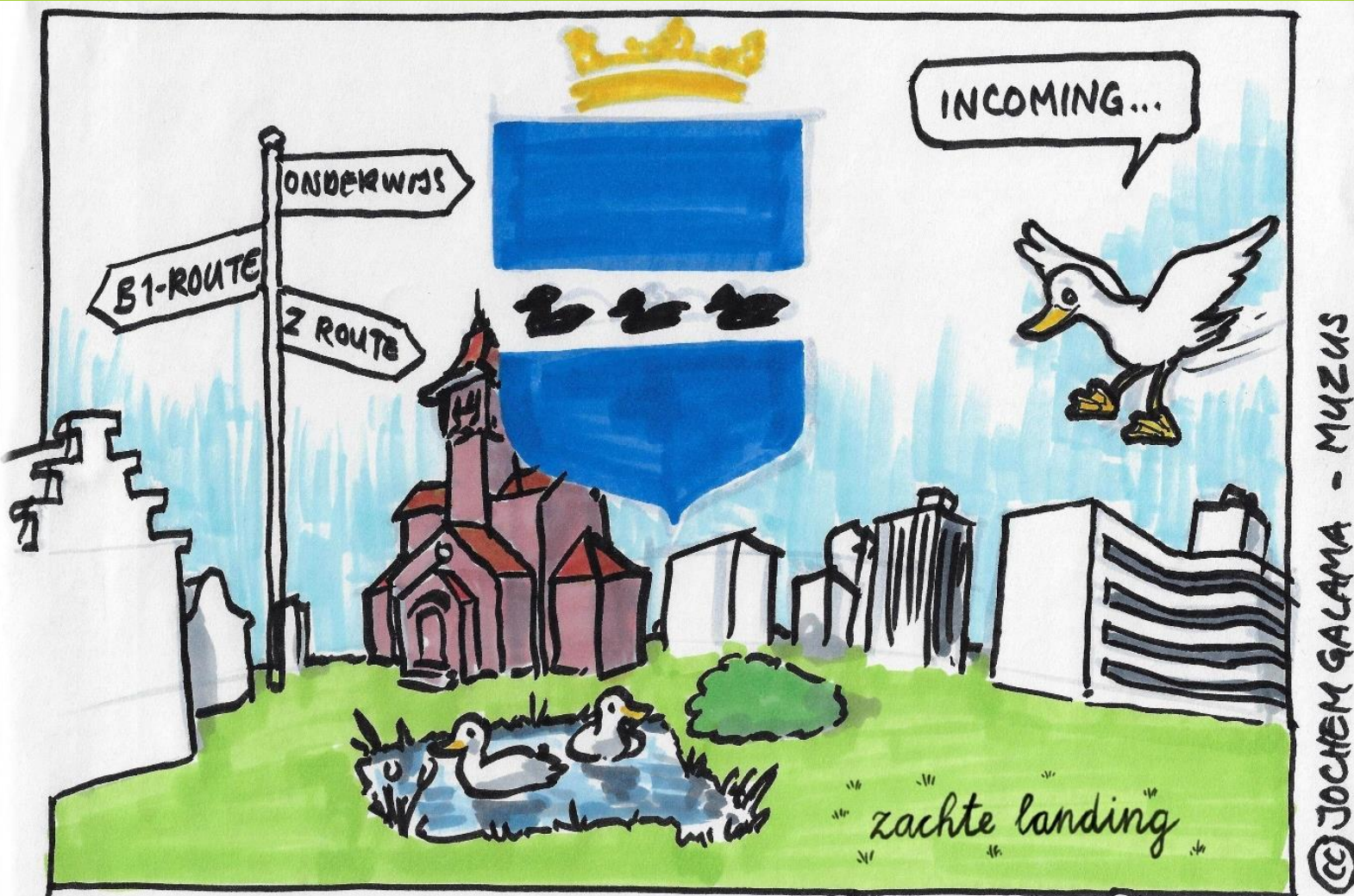
Er zijn vele termen die vaak door elkaar heen gebruikt worden wanneer het gaat over mensen uit het buitenland die in Diemen komen wonen. Mensen die van buiten de Europese Unie komen (behalve Liechtenstein, Noorwegen, Zwitserland en IJsland) moeten binnen drie jaar inburgeren. Binnen de nieuwe Wet Inburgering wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende groepen nieuwkomers. Voor sommigen van hen moeten we als gemeente meer doen dan voor anderen. Dat heeft te maken met de asielstatus. Voor gevluchte mensen (en hun families) hebben we meer verantwoordelijkheden dan voor andere nieuwkomers. Omdat beide groepen binnen drie jaar moeten inburgeren gebruiken we in dit document de woorden 'inburgeraar' of 'inburgeringsplichtige' en geven we per onderdeel aan over wie het gaat. In een bijlage van dit document staat een overzicht van de verschillende termen en de definities die we hanteren.

Leeswijzer

Dit beleidskader heeft verschillende functies en bestaat uit drie delen.

1. Het is een overzicht van wat de nieuwe Wet Inburgering, startend op 1 januari 2022, van de gemeente verwacht en wat er verandert.
2. Het legt de uitgangspunten vast die in Diemen voor de uitvoering van de Wet Inburgering worden gehanteerd.
3. Tot slot zal de werkwijze worden beschreven.

Op die manier is duidelijk wat de gevolgen zijn voor de inburgeraars en organisaties in Diemen.

Deel I

De nieuwe Wet Inburgering

1. Inleiding

Per 1 januari 2022 treedt de nieuwe Wet Inburgering in werking. In dit nieuwe stelsel krijgen de gemeenten opnieuw de regie over de inburgering. Inburgeraars worden hiermee vanaf het eerste moment goed begeleid zodat zij zo snel mogelijk kunnen meedoen in de samenleving, het liefst via een baan. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het welzijn van hun burgers en hebben concrete taken op het gebied van welzijn, werk, inkomen, en gezondheid. De nieuwe Wet Inburgering moet hierbij aansluiten zodat gemeenten integraal en op maat kunnen werken.

1.1 Achtergrond

Het huidige inburgeringsstelsel voldoet niet. Sinds januari 2013 hebben inburgeraars zelf de verantwoordelijkheid voor hun inburgering. De inburgeraar moest vanaf dat moment zelf de deelname aan bijvoorbeeld taallessen en financiering regelen. Minder draagkrachtige inburgeraars konden vanaf dat moment gebruik maken van een sociaal leenstelsel.

Uit evaluatieonderzoek blijkt dat er veel is aan te merken op het huidige inburgeringsstelsel: het inburgeren duurt te lang, de inburgeraars worden niet gemotiveerd om op het hoogste mogelijke niveau de Nederlands taal te leren en de verbinding met participatie wordt onvoldoende gemaakt. Daarbij verloopt de doorgaande lijn tussen de asielopvang en verdere inburgering bij gemeenten onvoldoende soepel en zijn inburgeraars kwetsbaar op een vrije markt waar fraude voorkomt bij instellingen die misbruik maken van de mogelijkheden die het leenstelsel ze biedt. Hervorming is dus broodnodig.

Ook hebben Gemeenten in het huidige stelsel geen formele rol, behalve dat zij verantwoordelijk zijn voor het organiseren van maatschappelijke begeleiding aan inburgeraars. De maatschappelijke begeleiding is in het huidige stelsel gericht op het wegwijs maken in de gemeente en het aanbieden van ondersteuning bij het regelen van de inburgering.

De hervorming is ingrijpend en raakt ieder aspect van het huidige stelsel. De gemeenten krijgen weer de regie over de uitvoering van de inburgering.

1.2 Nieuwe Diemenaren

De groep mensen die door het Centrum Opvang Asielzoekers (COA) gekoppeld wordt aan Diemen is klein. Deze groep bestaat voornamelijk uit mensen die inburgeringsplichtig zijn. Daarvan is het grootste deel asielstatushouder.

Daarnaast is er een kleine groep die niet-inburgeringsplichtig is (EU-migrant), en alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) die vanaf het moment dat ze 18 worden voor de taakstelling mee tellen.

In Diemen is de afgelopen jaren gebleken dat de groep inburgeraars heel divers is: in termen van afkomst, gezinssamenstelling, opleidingsniveau en geaardheid. Daarbij zijn het vaak individuen en soms een gezin.

Ook zijn er een aantal specifieke factoren die invloed hebben op de karakteristieken van de groep statushouders. Bijvoorbeeld de aanwezigheid van bepaalde voorzieningen in Diemen, waaronder het ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum. Iemand die in Nederland inburgerd en onder behandeling is bij dit centrum, wordt relatief vaak in Diemen gehuisvest.

Taakstelling in Diemen

Hieronder laten we zien over hoeveel mensen de taakstelling de afgelopen jaren ging. Dit zijn mensen die inburgeringsplichtig zijn. De taakstelling is een afspiegeling van de totale instroom van mensen, en fluctueert daarom met de hoeveelheid mensen die asiel aanvragen in Nederland.

	Taakstelling		
	2019	2020	2021
Diemen	19	20	44

2. De nieuwe Wet Inburgering

Het nieuwe inburgeringsstelsel beoogt, samen met andere wetgeving binnen het sociaal domein (en in het bijzonder de Participatiewet), een bijdrage te leveren aan het maatschappelijke doel van inburgering: alle inburgeringsplichtigen doen snel en volwaardig mogelijk mee in de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk.

Dit doel vertaalt zich in een specifiek beleidsdoel voor het nieuwe inburgeringsstelsel: inburgeringsplichtigen bereiken het voor hen hoogst haalbare Nederlandse taalniveau (liefst niveau B1) en kennis van de Nederlandse maatschappij, in combinatie met gerichte inspanningen op participeren naar vermogen vanaf de start van het inburgeringstraject. Dit vereist een inburgeringsstelsel dat een **tijdige start** en de **snelheid** van de inburgering borgt, dat uitgaat van **maatwerk** en **dualiteit** (of: het combineren van het leren van de taal en participatie) en dat bovendien **kwaliteit** garandeert. Deze vijf 'subdoelen' van het nieuwe inburgeringsstelsel worden hieronder verder uitgewerkt, waarbij wordt benoemd welke instrumenten in het stelsel hier invulling aan dienen te geven.

Naast deze vijf subdoelen, kent het nieuwe inburgeringsstelsel ook een centraal principe: gemeenten voeren de regie op de uitvoering van de inburgering, terwijl inburgeringsplichtigen zelf verantwoordelijk blijven voor het voldoen aan de inburgeringsplicht. Dit betekent dat gemeenten een centrale rol krijgen in de brede intake, de begeleiding van inburgeringsplichtigen en zorgen voor cursusaanbod, maar dat de inburgeringsplichtige zelf verantwoordelijk blijft voor het behalen van het inburgeringsexamen, onder andere door zich ook gedurende het inburgeringstraject voldoende in te zetten om de taal te leren en te participeren.

2.1 Wat gaat er veranderen: het inburgeringsaanbod per doelgroep

De wet heeft de nodige gevolgen voor de inburgeraars die vanaf 1 januari 2022 een verblijfsvergunning krijgen en zich mogen vestigen in ons land. Zij krijgen ondersteuning van de gemeente bij hun inburgeringstraject, van hen wordt gevraagd waar mogelijk een hoger taalniveau te behalen en direct te beginnen met onderwijs danwel werk en participatie. Zij krijgen een aanbod dat niet vrijblijvend is en worden gedurende het doorlopen van hun traject ondersteund en gevolgd door de gemeente. Ook wordt hen in de eerste fase van hun inburgering een aantal zaken uit handen genomen, zodat er ruimte ontstaat om actief te worden. Zo worden in het eerste half jaar vaste lasten voor hen door de gemeente doorbetaald.

De nieuwe wet heeft niet alleen gevolgen voor de inburgeraar zelf. Er zijn de nodige organisaties die zich op dit moment met delen van de inburgering bezig houden: taalaanbieders, uitvoerders van

maatschappelijke begeleiding, welzijnsorganisaties en gemeentelijke inburgeringsconsulenten. De nieuwe wet kan ertoe leiden dat hun werk verandert of door anderen worden uitgevoerd.

Het aanbod dat we moeten verzorgen verschilt per inburgeringsgroep. Enerzijds mensen met een vluchtstatus: 'asielstatushouders', anderzijds de overige groep inburgeringsplichtigen, de 'gezinsmigranten en overige inburgeraars', (zie tabel hieronder). Door dit onderscheid tussen groepen is er ook een verschil in kosten. Voor de asielstatushouder hebben we, zoals gezegd, meer verantwoordelijkheden en ook meer budget. Voor de gezins- en overige migranten krijgen gemeenten een kleiner budget. Deze groep kan via DUO een lening afsluiten om de overige onderdelen van hun inburgeringstraject te bekostigen. In hoofdstuk (zeven, financiën) staat meer over de financiën van het aankomende stelsel.

Aanbod	Asielstatushouders	Gezins- en overige migranten
Maatschappelijke begeleiding	X	
Ontzorgen	X	
Brede intake en Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP)	X	X
Leerbaarheidstoets		
Eén van de drie leerroutes incl KNM en indien nodig alfabetisering	X	
MAP	X	X
PVT	X	X

2.2 Actoren binnen inburgeringsketen

Verschillende rijksoverheidsorganen hebben een rol in de inburgeringsketen. Voor de volledigheid staat hieronder een overzicht van welke partij op welk moment of onderdeel verantwoordelijkheden hebben.

Partij	Verantwoordelijke taken
IND	Vastellen verblijfsrecht
COA	Opvang Voorinburgering Begeleiding in AZC Koppeling met gemeente
Gemeente	Verantwoordelijk voor het inburgeringsproces vanaf moment van koppeling
DUO	Handhaving van inburgeringsverplichting Verstrekken Lening
Ministerie SZW	Eindverantwoordelijk
CBS	Monitoring en evaluatie

2.3 Wettelijke verplichtingen van het Aanbod

De belangrijkste onderdelen uit het aanbod en de wettelijke verplichtingen van de gemeente binnen de nieuwe Wet Inburgering zetten we hieronder op een rij.

Maatschappelijke begeleiding

Net als in het huidige inburgeringsstelsel worden statushouders gedurende de eerste fase van de inburgering begeleid en ondersteund door de gemeente waar zij gehuisvest worden. Deze maat-

maatschappelijke begeleiding is gericht op het regelen van praktische zaken en het vergroten van de kennis van de Nederlandse samenleving. Met als doel: het versterken van de zelfredzaamheid en sociale participatie van statushouders.

De maatschappelijke begeleiding – een bestaand onderdeel van de inburgering – is op een aantal punten gewijzigd. Het aanbod maatschappelijke begeleiding verschilt ook per doelgroep: voor asielstatushouders hebben we deze verplichting maar voor overige- en gezinsmigranten niet. Gezinsmigranten hebben een wezenlijk andere positie dan asielstatushouders. Gezinsmigranten hebben steun aan de persoon bij wie zij zich voegen daarom is een aanbod maatschappelijke begeleiding niet verplicht.

Ontzorgen

De gemeente is verplicht elke (bijstandsgerechtigde) asielstatushouder financieel te ontzorgen. Dat bestaat uit het vanuit de bijstandsuitkering betalen van de huur, de rekeningen voor gas, water en stroom en de verplichte zorgverzekering. Het ontzorgen duurt minimaal 6 maanden. Dit kan verlengd worden vanuit de participatiewet als dat nodig is.

Brede Intake

De gemeente is voor alle inburgeraars verplicht een Brede Intake te doen. Na het verstrekken van de verblijfsvergunning (door de IND), het vaststellen van de inburgeringsplicht (door DUO) en het screening- en matchingsgesprek (bij het COA), volgt binnen twee weken een toewijzing aan de gemeente die de inburgeringsplichtige moet huisvesten. Op dat moment mag de Brede intake beginnen. Het doel van de Brede intake en het brede voortraject voor gemeenten is een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de inburgeringsplichtige en de leerroute te kunnen kiezen die het beste bij hem of haar past. Volgens de wet geeft de Brede intake inzicht in grofweg twee zaken: 1) de startpositie van een inburgeringsplichtige en 2) de ontwikkelmogelijkheden.

Een vast onderdeel van de Brede intake is de leerbaarheidstoets, afgenomen door een onafhankelijke partij. De gemeente bepaalt het moment waarop dit gebeurt, binnen de geldende termijn van het Plan Inburgering en Participatie. De leerbaarheidstoets is een belangrijke indicator voor de leerroute. De gemeente beziet de uitslag van de leerbaarheidstoets in de context van de overige informatie uit de Brede intake. Op grond van een integrale weging komt de gemeente tot de meest passende leerroute. Mits onderbouwd mag de gemeente afwijken van de uitslag van de leerbaarheidstoets.

Plan Inburgering en Participatie (PIP)

Het is belangrijk een goede Brede intake te doen gezien deze resulteert in het vaststellen van een Plan Inburgering en Participatie (PIP). Het vormt de basis om de inburgeraar goed te kunnen begeleiden bij hun inburgering en route naar werk (of andere vorm van maatschappelijke participatie). Maximaal 10 weken na de inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP) moet het PIP zijn vastgesteld en start de inburgeringstermijn.

Het PIP krijgt de vorm van een beschikking. De afspraken en doelstellingen in het PIP bepalen wanneer iemand aan de inburgeringsplicht heeft voldaan. Het bevat een persoonlijk programma voor het leren van de taal in combinatie met werk, vrijwilligerswerk, studie of stage.

Om zicht te houden op de voortgang voeren gemeenten gedurende de looptijd van het PIP op gezette tijden voortgangsgesprekken met de inburgeraar. Uitgangspunt is dat het PIP niet vrijblijvend is – niet voor de inburgeringsplichtige en niet voor de gemeente; beide partijen committeren zich aan het plan. Verwijtbaar niet inburgeren heeft consequenties: een boete. De hoogte van de boete ligt vast en kan door de gemeente alleen worden verlaagd als er geen sprake is van grove opzet of schuld of wanneer er sprake is van verminderde verwijtbaarheid. En daarnaast legt DUO boetes op wanneer inburgeraar zich niet aan de voorgeschreven termijnen houdt. Bovendien komt de inburgeraar dan niet in aanmerking voor een sterker verblijfsrecht of naturalisatie.

Leerroutes

In het PIP staat ook beschreven welke van de drie leerroutes (B1, Onderwijs of Z-route) het meest passend is voor de inburgeringsplichtige. Het nieuwe inburgeringsstelsel en de leerroutes zijn bedoeld voor alle inburgeraars: zowel asielstatushouders als gezins- en overige migranten. Ondanks dat voor beide groepen dezelfde inburgeringsplicht geldt, hoeft de gemeente niet hetzelfde aan te bieden.

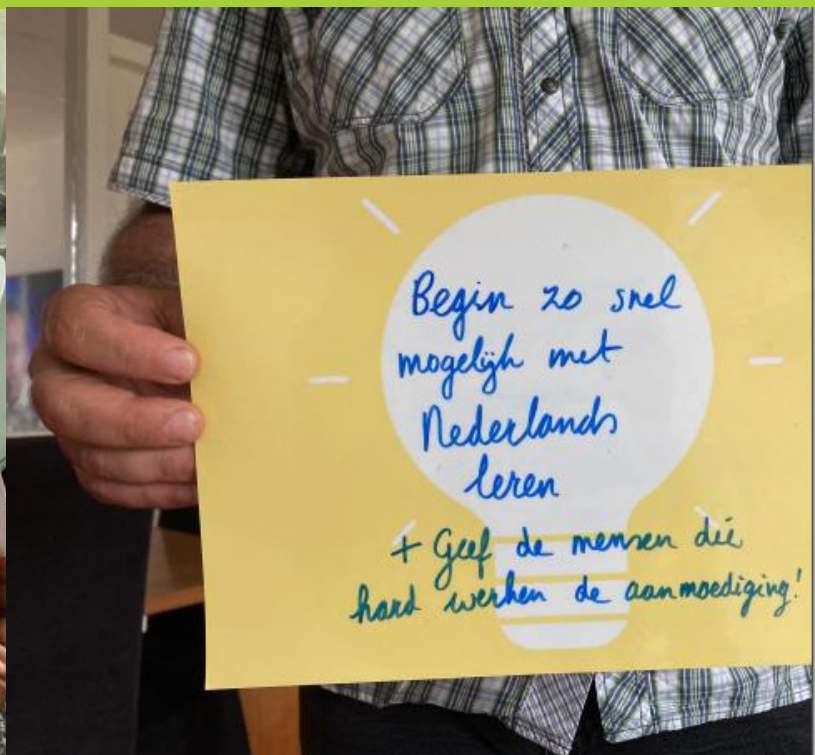
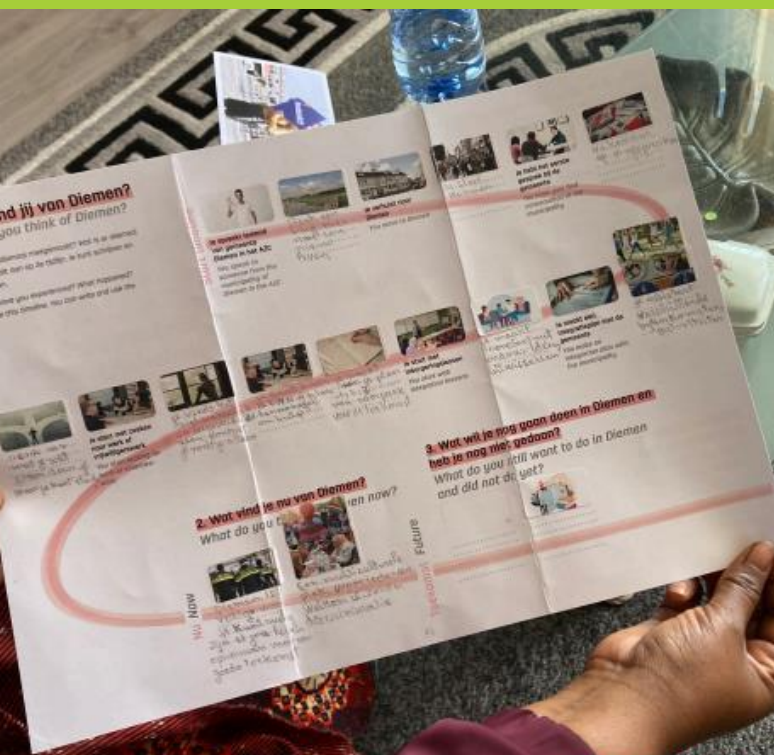
Zo zijn we verplicht om asielstatushouders de inburgeringscursus van de vastgestelde leerroute aan te bieden. Asielstatushouders hoeven in het nieuwe stelsel geen lening af te sluiten of voor hun inburgering te betalen. De gemeente betaalt en krijgt daarvoor middelen van het Rijk. Asielstatushouders krijgen alleen de eerste twee examenpogingen per examenonderdeel vergoed; een derde poging op hetzelfde onderdeel is op eigen kosten. Het aanbod van gemeenten aan gezinsmigranten is kleiner. Voor deze leerroute hoeft de gemeente geen cursus aan te bieden, maar kan hierover wel advies geven. Gezinsmigranten moeten de (eventuele) lessen en examens zelf betalen. Hiervoor kunnen zij, afhankelijk van hun inkomen, geld lenen bij DUO. Deze lening moeten zij terugbetalen. De regels daarvoor zijn vergelijkbaar met die voor het reguliere leenstelsel van studiefinanciering.

Er komen drie leerroutes in het nieuwe stelsel:

- Onderwijsroute: gericht op het behalen van een erkend diploma binnen Nederlands onderwijs voor een goede startpositie op de arbeidsmarkt. Na een taalschakeltraject worden jonge inburgeraars daarom zo snel mogelijk doorgeleid naar een Nederlandse opleiding.
- B1-route: om het mogelijk te maken dat de meeste inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen drie jaar, taalniveau B1 behalen en hun perspectief op de arbeidsmarkt vergroten, is het van belang dat het leren van de taal gecombineerd wordt met (vrijwilligers)werk.
- Zelfredzaamheidsroute (Z-route): voor mensen voor wie de onderwijs- of B1-route buiten bereik ligt, komt er een leerroute waarbij iedereen leert zich in de maatschappij te redden. Er worden geen ontheffingen op basis van aantoonbaar geleverde inspanningen meer verleend.

Module Arbeidsparticipatie & Participatieverklaringstraject

Gemeenten zijn verantwoordelijk om een sluitend inburgeringsaanbod te doen. Dit aanbod omvat, naast een van de drie leerroutes, in ieder geval Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM), Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP, voorheen Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt) en het Participatieverklaringstraject (PVT).

Deel II

Aanpak in Diemen

3. Participatieproces beleidskader

Er gaat veel veranderen voor de gemeente. Om onze regierol goed op te pakken en de verantwoordelijkheden goed in te richten hebben we verschillende organisaties, mensen en partijen geconsulteerd. Naast de inhoudelijke toegevoegde waarde, is ook een start gemaakt met de regierol van de gemeente in de samenwerking met partijen. Langs vier lijnen hebben we informatie opgehaald en gedeeld:

1. Voor de implementatie van deze nieuwe wet is een multidisciplinair team samengesteld dat over de beleidsdomeinen heen invulling geeft aan de implementatie van de nieuwe Wet Inburgering. Hierdoor krijgt het integrale karakter al vroeg een solide fundering. Belangrijk is dat uitvoering binnen dit team een prominente rol heeft. De kennis en ervaring van de afgelopen jaren over samenwerking, de doelgroep en werkprocessen kan zo goed worden meegewogen in het inrichten van de nieuwe taken die op de uitvoering afkomen.
2. Ook nemen we deel aan de regionale projectgroep nieuwe Wet Inburgering, georganiseerd door Divosa. Hierin komen we samen met de gemeenten Amstelveen/Aalsmeer, Uithoorn, Ouder-Amstel, Amsterdam, Haarlemmermeer en De Ronde Venen. Ter voorbereiding en implementatie van de nieuwe Wet Inburgering wordt onder andere kennis gedeeld, afgestemd over beleidsvorming en recente ontwikkelingen besproken. Ook is er inmiddels een structureel overleg tussen de DUO gemeenten voor meer verdieping en het identificeren van mogelijkheden om onderdelen gezamenlijk op te pakken
3. In januari 2021 is een netwerkbijeenkomst gehouden met partijen in Diemen die met deze doelgroep te maken hebben. Aanwezig waren onder andere medewerkers van Sociale Zaken, de OBA, Welzijn Diemen, NT2 Digitaal, HVO Querido, Rochdale en MaDi. Aan de hand van de thema's: participeren, financiële zelfredzaamheid en maatschappelijke begeleiding is op creatieve wijze input opgehaald. Met Vluchtelingenwerk is nog in een afzonderlijke bijeenkomst uitgebreid gesproken over de nieuwe Wet, de houding van de gemeente en hoe we kunnen samenwerken.
4. In maart 2021 zijn tijdens een informele sessie met de Gemeenteraad ideeën en aandachtspunten opgehaald met aanwezige raadsleden en gasten. Aan de hand van dezelfde thema's: participatie, financiële zelfredzaamheid en maatschappelijke begeleiding is input opgehaald en inspiratie opgedaan.
5. De stem van de inburgeraar is goed vertegenwoordigd door een uitgebreid klantreistraject. Zeven (oud)inburgeraars zijn tijdens diepte interviews van 1,5 uur bevraagd over hun inburgeringsproces. Deze verhalen vertellen ons wat goed ging de afgelopen jaren en waar verbetering mogelijk is. Deze inzichten geven handvatten voor gesprekken en invulling van toekomstige onderdelen in de nieuwe Wet, zoals de PIP, informatievoorziening en de begeleiding.

Deze inzichten zijn vertaald naar beleidsuitgangspunten, en keuzes binnen de verschillende onderdelen van de nieuwe wet en gaven input voor het verder ontwikkelen van de Diemense aanpak. De visuele resultaten van het participatietraject met externe partijen staan in bijlage 2.

4. Beleidsuitgangspunten

Regierol als kans

In Diemen zien we onze positionering volgens de nieuwe Wet Inburgering als kans. We doen zo veel mogelijk in eigen beheer, met duidelijke rolopvattingen en taakverdelingen. Waar nodig en haalbaar bouwen we aan interne expertise om de regierol goed te kunnen pakken. Ook voeren we regie op de samenwerking met andere partijen, organisaties en beleidsterreinen.

De kracht van de regio en lokaal sterk

Een passend inburgeringsaanbod, waarin werk en leren op verschillende niveaus wordt gecombineerd vraagt maatwerk. We werken samen met de gemeente Amsterdam om Diemense inburgeraars toegang te bieden tot een breder scala aan aanbod binnen de leerroutes. Mocht het echt niet mogelijk zijn om naar Amsterdam af te reizen, dan kijken we naar lokale opties. Ook dat is maatwerk.

Maatwerk voor duurzame uitstroom

We willen dat inburgeraars naar vermogen en duurzaam meedoen. We hanteren een brede interpretatie van 'meedoen' maar de hoofddoelstellingen zijn zelfstandig functioneren, participeren of het verwerven van inkomen uit arbeid. Om duurzame participatie te bewerkstelligen moet er ook gekeken worden naar wat er nodig is dat te behalen. Soms betekent dat snel werk en taal combineren en soms is dat een langere route waar meer maatwerk bij komt kijken.

Verbonden in Diemen: een integrale aanpak

Inburgeraars hebben met veel partijen, ondernemingen, organisaties en beleidsterreinen te maken. We streven naar een integrale aanpak: we zoeken verbinding en samenwerking met het bredere sociaal domein. Hierdoor ontstaan kansen voor toeleiding naar formeel en informeel aanbod, kennisdeling en innovatie, welke van toegevoegde waarde zijn bij het inburgeringsproces.

5. Zo doen we het in Diemen: het beste voor de inburgeraar op onze eigen manier

Visie

In Diemen onderschrijven we het doel en de uitgangspunten van de nieuwe wet van harte. Wij vinden het van groot belang dat mensen die zich in onze gemeente vestigen, vaak vanuit een onveilige situatie, zich thuis voelen in Diemen:

- In Diemen erken we in beleid en uitvoering via korte lijnen en nemen we de klant als uitgangspunt. De nieuwe Wet Inburgering stelt ons in staat om dat ook voor de inburgeraars (nog) beter na te streven.
- Zoveel mogelijk meedoen op de arbeidsmarkt. Daarbij optimaal gebruik maken van de vaardigheden waarover men beschikt
- Zoveel mogelijk onderdeel zijn van het maatschappelijk leven in Diemen. Door het doen van vrijwilligerswerk en de deelname aan sport, cultuur en wijkactiviteiten
- Worden gestimuleerd een zo hoog mogelijk taalniveau te behalen. Dat betekent dat we deelname aan de B1 route stimuleren en de Z-route alleen inzetten wanneer heel duidelijk is dat het halen van de taal op B1 of A2 niveau er echt niet in zit. Als zij nog jong zijn een zo stevig mogelijke opleidingsbasis leggen. Dat betekent dat we jongeren stimuleren om zo veel mogelijk deel te nemen aan de onderwijsroute
- De ambitie is dan ook het combineren van een passend en duurzaam inburgeringsproces in combinatie met inclusie & integratie in Diemen

Diemen voelt als thuis

“We zijn blij in Diemen, willen niet naar een andere plek. In onze buurt wonen mensen die met pensioen zijn. Elke week gaan we thee drinken, activiteiten doen; picknicken en barbecue. We zijn blij in Diemen.

Muzus Klantreis

De inburgeringsconsulent als toegewezen klantmanager (*‘dedicated case manager’*)

De regievoering bij de gemeente betekent veel aandacht voor inburgeraars. De nieuwe wettelijke verplichting vraagt dat ook: de gemeente verzorgt een brede intake en een PIP voor elke inburgeraar, voert voortgangsgesprekken en geeft passend advies. We staan daarmee meer naast de inburgeraar. Om deze begeleiding te bieden is het nodig vraaggericht te werken en kennis op te bouwen over de doelgroep. Hiervoor werken we met ‘toegewijde klantmanager’, een consulent die zich volledig richt op de doelgroep inburgeraars. Hierdoor kan er ook een band opgebouwd worden tussen gemeente (en consulent) en inburgeraar, waardoor er meer vertrouwen mogelijk is. Deze band is essentieel voor de balans tussen ondersteunen en motiveren. Dat betekent ook dat onze inburgeringsconsulenten nieuwe vaardigheden opdoen: cultuur sensitief werken en meer coachingskills horen daarbij.

Regie op communicatie

De gemeente heeft in de communicatie met inburgeraars een rol op meerdere niveaus. Belangrijkste is dat ze direct betrokken is bij en verantwoordelijk is voor het contact met de inburgeraars.

Regie op informatie

Er komt veel relevante informatie op een inburgeraar af. De gemeente is in belangrijke mate verantwoordelijk voor de informatievoorziening en voor de regie daarop. Door zelf informatiemateriaal te

ontwikkelen en aan te bieden, te werken met tolken, met vaste aanspreekpunten voor zowel de inburgeraar als partners houden we regie over de informatie voor inburgeraars en de juistheid daarvan. Dat zorgt voor eenduidigheid en kwaliteit in de informatievoorziening en voorkomt verwarring. Daarbij realiseren we ons dat informatieverstrekking een doorlopend proces is, dat niet stopt na de eerste of een enkele overhandiging van brochures.

Regie op samenwerking

We zijn ons er tegelijkertijd van bewust dat communiceren via gemeentelijke kanalen alleen zeker niet afdoende is en ook niet altijd de meest effectieve manier.

Daarom zoeken we verbinding met het bredere netwerk van aanbieders in het sociaal domein. Veel partijen, organisaties, ondernemingen en beleidsterreinen hebben te maken met inburgeraars en communiceren op hun eigen manier met hen. Afstemming, coördinatie en regievoering op de samenwerking met die partners is belangrijk. Onderlinge communicatie tussen partijen, hun rollen binnen het inburgeringsproces en een eenduidige boodschap richting de inburgeraar zijn hier aandachtspunten in. We pakken als gemeente hiervoor ook de regie en werken met duidelijke aanspreekpunten voor externen, houden overzicht en gaan [ver]nieuwe samenwerkingen aan wanneer nodig.

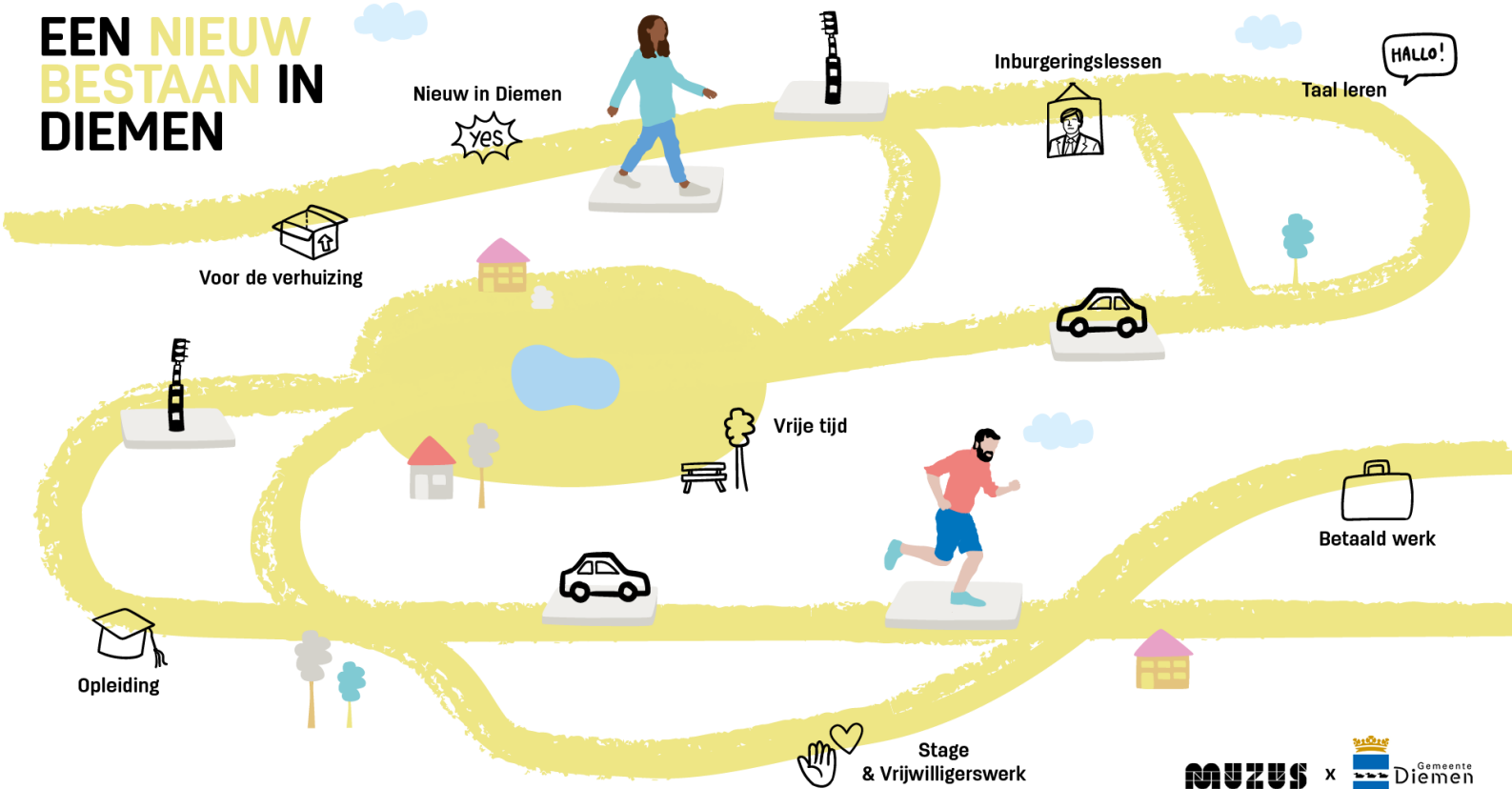
Inburgering begint voor de verhuizing

Anders dan voorheen pakken we de regierol op het inburgeringsproces op vanaf het moment van koppeling in het AZC. Door vroeg contact te maken met onze nieuwe inwoners, hen wegwijs te maken en te motiveren in het traject vóór de verhuizing werken we aan goede doorlopende (leer)lijn.

Integratie & Inclusie

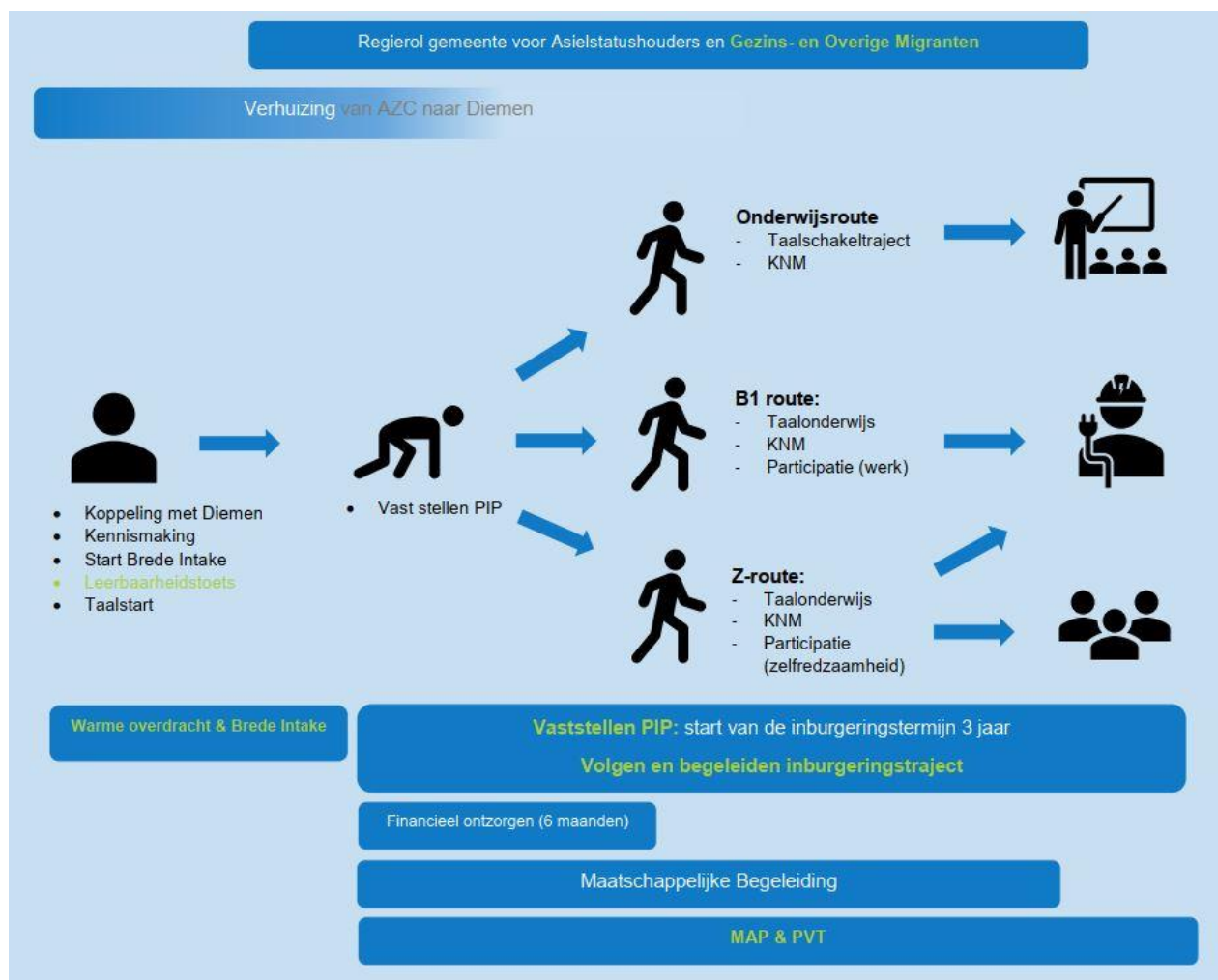
Onze regierol gaat verder dan alleen het begeleiden van het inburgeringsproces. We willen inburgeraars – nieuwe Diemenaren – goed laten landen in Diemen. Met als doel dat de inburgeraar van ons mag verwachten dat, naast duidelijkheid over rechten en plichten bij het inburgeren, we er zijn voor onze inwoners. Als gemeente faciliteren we dit door te werken aan drempelverlagende activiteiten en zoeken contact met (in)formeel netwerk en aanbod. Zo hebben we aandacht voor verbinding. Daarnaast hebben we oog voor diversiteit en inclusie. We werken vanuit een gelijkwaardigheid. Een LHBTI-inburgeraar of een echtgenote heeft soms meer aandacht nodig om mee te kunnen doen. Door dit te erkennen kunnen we beter maatwerk leveren dat past bij de doelgroep.

EEN NIEUW BESTAAN IN DIEMEN

6. Het inburgeringstraject

Schematische weergave:

Legenda:

De gemeente verzorgt alle onderdelen van dit traject voor de asielstatushouder.

De gemeente verzorgt de onderdelen in **groen** gemarkeerd ook voor de gezins- en overige migranten.

6.1 Uitbesteding en eigen beheer

Nu de gemeente vanwege de nieuwe Wet inburgering een regisserende rol heeft, zorgt de gemeente ervoor dat alle onderdelen van de nieuwe wet goed worden uitgevoerd en dat inburgeraars voldoende worden gestimuleerd, gefaciliteerd en ondersteund bij het behalen van hun inburgeringsexamen en bij het deelnemen aan een opleiding, werk of maatschappelijke activiteiten. Hieronder wordt schematisch weergegeven wie welk onderdeel uitvoert. Vervolgens zullen we per onderdeel de inhoudelijke keuzes en verdere werkwijze uitschrijven.

Aanbod	Uitvoering	Toelichting
Maatschappelijke begeleiding	Uitbesteed	VluchtelingenWerk
Brede intake en Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP)	Gemeente	Inburgeringsconsulenten voeren de gesprekken en regie over dit onderdeel
Ontzorgen	Gemeente & Uitbesteed	Het financieel ontzorgen doet de gemeente. Het bevorderen van financiële zelfredzaamheid wordt uitbesteed aan VluchtelingenWerk.
Leerroutes incl KNM	Gemeente & Uitbesteed	- Het taalcomponent wordt verzorgd binnen het aanbod van gemeente Amsterdam. - Het participatiecomponent voeren we deels zelf uit, organiseren we deels samen met werkgevers, samenwerkingspartners en/of welzijnsorganisaties.
MAP	Uitbesteed	Op dit moment wordt onderzocht hoe we deze module (in Diemen) kunnen inkopen
PVT	Uitbesteed	- Het is onderdeel van de leerroutes - Voor de overige- en gezinsmigranten voert VluchtelingenWerk het PVT uit.

6.2 Werkwijze per onderdeel

In de volgende alinea's zetten we de werkwijze per verantwoordelijk onderdeel verder uiteen. We gaan uitgebreid in op de specifieke onderdelen, de wettelijke termijnen en hoe we in Diemen de werkwijze nu voor ons zien.

In het AZC, vóór de verhuizing

Zodra duidelijk is aan welke gemeente een statushouder wordt gekoppeld, vindt er een overdracht plaats vanuit het AZC naar de gemeente. Doel hiervan is om ervoor te zorgen dat de inburgeraar kennismaakt met de gemeente waarin deze gaat wonen en dat de gemeente kennismaakt met de inburgeraar en dat op basis daarvan het traject van inburgering kan starten. Dit proces is vóór de Brede Intake.

Brede intake & PIP

Het tijdsbestek waarin de Brede Intake plaatsvindt, kent geen vaste termijn. Het is belangrijk dat de Brede Intake resulteert in een PIP, en dat deze PIP uiterlijk 10 weken na inschrijving in de BRP in de gemeente moet zijn vastgesteld. Dus de Brede Intake start op z'n uiterlijk op het moment van inschrijving.

Inhoudelijke keuze

Van pilotprogramma's en onderzoek leren we dat een zo vroeg mogelijk begin met de brede intake beter is voor de inburgeraar: het biedt duidelijkheid over wat er verwacht wordt en geeft perspectief en motivatie voor het inburgeringsproces. Daarnaast is het een kans de regierol voor de gemeente direct goed te positioneren.

In Diemen streven we naar een brede intake die past bij de ambitie om onderbouwd maatwerk te leveren voor een duurzaam inburgeringsproces. Een proces dat recht doet aan de persoon die komt inburgeren. Gezien de wachttijd in het AZC normaliter relatief lang is, kiezen we voor een paar scenario's en stappen in het proces.

Om de Brede Intake goed te kunnen uitvoeren zijn de inburgeringsconsulenten in de afgelopen periode getraind in het uitvoeren van deze intake, en werken al in de geest van de nieuwe wet. Zo hebben ze hier ervaring mee kunnen op doen en zijn ze in staat om mogelijkheden en belemmeringen op verschillende leefgebieden van de inburgeraar in beeld te brengen. Wanneer op basis van de intake blijkt dat hulp of ondersteuning nodig is wordt er doorverwezen. De inburgeringsconsulenten hebben ook ervaring met de vertaling van de uitkomsten van deze intake in een plan van aanpak en blijven gekoppeld aan de rest van het traject. Structureel zal er begeleiding plaatsvinden om het inburgeringstraject zo goed mogelijk te laten verlopen.

Het PIP moet volledig zijn en heldere kaders bieden. Tegelijkertijd is het praktisch om het PIP zo vast te stellen, dat niet voor elke kleine wijziging in het inburgeringstraject de beschikking moet worden aangepast. Er kan een bijstelling worden gedaan met betrekking tot de gekozen leerroute. De maximale termijn voor het schakelen tussen de leerroutes is anderhalf jaar, na het vaststellen van het PIP. Doordat het PIP een uitgebreid document en een formele beschikking is, waarin veel informatie wordt opgenomen, is het belangrijk dat afspraken en teksten voor de inburgeraar begrijpelijk en behapbaar zijn.

Uitvoering:

- We starten het contact met een gekoppelde statushouder zo vroeg als zinnig en mogelijk is. Wanneer iemand verblijft in het AZC in Almere of in Amsterdam West gaan de inburgeringsconsulenten fysiek op bezoek voor een eerste ontmoeting waarin kennismaken, informatie uitwisseling, motivatie voor voorinburgering en het doornemen van de warme overdracht van documenten centraal staan. We ondersteunen dit proces met behulp van toegankelijke, laagdrempelige informatiepakketten. Wanneer een statushouder in een ander AZC zit, vindt dit gesprek telefonisch plaats en kunnen eventuele afspraken gemaakt worden voor een bezoek aan Diemen.
- Voor overige en gezinsmigranten vindt het eerste contact vaak in Diemen plaats, wanneer deze inburgeraars hier zijn komen wonen
- De Brede Intake start in overleg met de inburgeraar of nog tijdens het verblijf in het AZC of als een inburgeraar in Diemen woont.
- De inburgeringsconsulenten hebben namens de gemeente regie over dit traject en nodigen relevante partijen uit hun input te leveren.
- De leerbaarheidstoets wordt afgenomen in deze 10 weken en levert tijdens de brede intake input voor het PIP.
- Echter, de leerbaarheidstoets is een momentopname. Om goed maatwerk te kunnen leveren is het belangrijk informatie te blijven verzamelen over de inburgeraar. Bijvoorbeeld de leerbaarheid, studievaardigheid, werkhouding en andere competenties. Hiervoor is één gesprek vaak niet voldoende. Daarbij doet een dergelijke momentopname vaak geen recht aan

de complexiteit van de situatie van de inburgeraar. Daarom maken we, waar relevant, gebruik van het 'Taalstart' aanbod in de gemeente Amsterdam.

- De inburgeringsconsulent houdt overzicht over de beschikbare informatie en maakt, in samenwerking met de inburgeraar afwegingen voor het PIP.
- Diemen heeft een eigen format ontwikkeld voor het PIP. Hierin wordt een balans gevonden tussen hoofdlijnen die worden vastgesteld, en bijlagen waarin meer op detail afspraken kunnen worden opgeschreven. Wijzigingen in de bijlagen, bijvoorbeeld het bijstellen van een bepaald subdoel hoeft dan niet te leiden tot een aanpassing van de beschikking maar geeft wel duidelijkheid voor beide partijen.
- Het PIP is een belangrijk en juridisch document. We zorgen voor heldere communicatie en informatievoorziening niet alleen over de inhoud van dit document, maar ook de status ervan.
- De inburgeringsconsulent zorgt voor

Maatschappelijke begeleiding

Zodra de koppeling aan de gemeente plaatsvindt, krijgt de inburgeraar niet alleen een begeleiding van een inburgeringsconsulent maar heeft ook recht op maatschappelijke begeleiding, iemand die hem of haar ondersteunt bij praktische regelzaken en voorlichting geeft over basisvoorzieningen in ons land en onze gemeente.

Inhoudelijke keuze

De afgelopen jaren heeft de gemeente samengewerkt met VluchtelingenWerk voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeraars. De unieke expertise over de doelgroep maakt dat we ervoor kiezen om met de nieuwe Wet Inburgering ook weer met VluchtelingenWerk samen te werken. Echter verandert er wel iets aan de inhoud van de begeleiding: we kiezen ervoor om de ondersteuning bij de financiën (ontzorgen) en de ondersteuning bij het starten van het inburgeringstraject (het uitzoeken van taallessen bijvoorbeeld) geen onderdeel te laten zijn van de maatschappelijke begeleiding.

Uitvoering

- We blijven voor de maatschappelijke begeleiding samenwerken met VluchtelingenWerk.
- Zij zullen de inburgeraars helpen met allerlei regelzaken. Zo begeleiden zij hen bij het ontdekken van de Nederlandse cultuur, normen en waarden.
- Bovendien signaleren ze eventuele medische en psychosociale problemen en helpen ze bij het verkrijgen of vergroten van het sociale netwerk en de (lokale) sociale participatie van de vluchteling.
- Over het algemeen merken we dat VluchtelingenWerk een goede vertrouwensband kan opbouwen met de inburgeraars.
- Ook zorgt VluchtelingenWerk voor juridische begeleiding van inburgeraars. Op die manier kunnen zij vluchtelingen, die vaak onvoldoende op de hoogte zijn van de relevante wet- en regelgeving als het gaat om verblijfsrecht, op een adequate en professionele manier bijstaan.
- Aanvullend aan de leerroute kunnen inburgeraars terecht bij VluchtelingenWerk voor een 'Taalcoach'. Dit zijn vrijwilligers die één op één met vluchtelingen op pad gaan in de Nederlandse samenleving. De taalkoppels spreken anderhalf uur per week af om de Nederlandse taal te oefenen in verschillende situaties.

- Door middel van werkafspraken en casusoverleg werken we samen om het inburgeringsproces zo goed mogelijk vorm te geven.

Ontzorgen

Het doel van ontzorgen is dat asielstatushouders bij aanvang van de inburgeringstermijn zich kunnen focussen op de inburgering en participatie. Echter heeft dit organisatorisch nogal wat voeten in de aarde. Uit pilots en een evaluatie door het VerweyJonker Instituut zijn een aantal knelpunten naar voren gekomen over dit onderdeel uit de nieuwe Wet Inburgering. We benoemen deze kort:

1. Zodra de asielstatushouder in de gemeente is gehuisvest, zal deze in vrijwel alle gevallen een beroep doen op een uitkering op grond van de Participatiewet. Als dat het geval, gaat de gemeente deze inburgeraar de eerste zes maanden financieel ontzorgen. Dit geldt voor alle bijstandsgerechtigde asielstatushouders (m.u.v. nareizigers). Ook voor degenen die hieraan geen behoefte hebben en die zich naar verwachting zelf kunnen redden.
2. Daarnaast is het zo dat er een aantal maanden zitten tussen de start van het ontzorgen (namelijk direct bij huisvesting) en het moment dat toeslagen van de belastingdienst worden toegekend en overgemaakt. Dat zorgt ervoor dat er in de eerste maanden (te) weinig leefgeld kan worden uitgekeerd aan deze financieel toch al kwetsbare groep.

Deze zaken hebben invloed op de invullen van deze taak. Daarom zijn er gesprekken gaande tussen VNG, Divosa en het Ministerie van SZW over deze knelpunten. Door de VNG en Divosa wordt een beroep gedaan op het Rijk om deze knelpunten te erkennen en weg te nemen, in het kader van het lerend stelsel, moeten worden erkend en weggenomen.

Daarnaast is het advies om gedurende de periode van financieel ontzorgen ook te werken aan financiële zelfredzaamheid van de inburgeraar. Hierdoor kan de inburgeraar de taken rond financiën ook daadwerkelijk zelf oppakken en de ontzorgen na zes maanden kan worden gestopt of afgebouwd.

Inhoudelijke keuze

Er zijn een aantal keuzes die gemeenten moeten maken binnen het financieel ontzorgen. Bijvoorbeeld, doen we dit in eigen beheer of niet? En gaan we investeren in de financiële zelfredzaamheid en hoe dan? In Diemen kiezen we ervoor om zelf de betalingen van vaste lasten via de uitkering in te houden. Zo houden we zicht op de situatie en kunnen we anticiperen en reageren op eventuele problemen die zich voordoen. Ook de budgetten die we ontvangen voor dit onderdeel van de nieuwe Wet zijn niet toereikend om zowel dit financieel ontzorgen als een training financiële zelfredzaamheid in te kopen. We kiezen er dan ook voor om het beschikbare budget in te zetten voor de training financiële zelfredzaamheid van de inburgeraar.

Uitvoering

Het financiële ontzorgen wordt uitgevoerd door team Sociale zaken en door team Uitkeringsadministratie.

- Ook de maatschappelijke begeleiders van VluchtelingenWerk worden meegenomen in het proces om goede informatie uitwisseling in die eerste zes maanden te bevorderen.
- We pakken een regierol rond de informatie door te werken met duidelijke werkprocessen en zullen structureel casusoverleg organiseren voor alle betrokken teams en partijen.
- We spelen in op bovengenoemde knelpunt rond overbruggingsperiode door een beroep te doen op de bijzondere bijstand vanuit de Participatie Wet.

- Voor de training financiële zelfredzaamheid gaan we samenwerking met een Vluchtelingen-Werk. Zij hebben een cursus 'Omgaan Met Geld' (Eurowijzer) gespecificeerd naar deze doelgroep en beschikbaar in verschillende talen. Zowel fysiek als digitaal wordt deze training in groepsverband gegeven.
- Waar nodig kan er na of naast de cursus ook individuele begeleiding worden ingekocht. Daarnaast zullen de maatschappelijk begeleiders ook een rol spelen in de nazorg rond financiën.
- We blijven scherp op nieuwe ontwikkelingen rond dit thema: de Wet Inburgering is een lerend stelsel en de gesprekken rond de praktische invulling van financieel ontzorgen zijn nog gaande.

Leerroute

Op basis van de leerbaarheidstoets, het adviesrapport naar aanleiding van de Taalstart en de brede intake wordt voor de inburgeraar een PIP opgesteld. Een belangrijk element daarvan is de keuze voor de best passende leerroute. De inhoud van de onderwijsroute ligt grotendeels vast in wetgeving. Bij de overige routes is er sprake van een taalcomponent en een participatiecomponent, die beide meer ruimte laten voor gemeentelijke keuzes. Diemen financiert de leerroute voor asielstatushouders vanuit het inburgeringsbudget. De overige- en gezinsmigranten moeten hun inburgeringsonderwijs zelf financieren (via een lening).

Inhoudelijke keuze

Voor het voldoen aan de wettelijke verplichting van een passend inburgeringsaanbod voor de drie leerroutes werken we samen met gemeente Amsterdam. In een gezamenlijk aanbestedingsproces hebben we vormgegeven hoe dat passende aanbod voor de verschillende leerroutes eruit moet zien. Een belangrijke ontwikkeling daarin is de uitsplitsing in vier routes: de Onderwijs route, B1 route, de B1 route mbo en de Z-route, eruit moet zien. Hierdoor zijn we beter in staat *passend* maatwerk te leveren. De kans dat je op je eigen niveau met gelijkgestemden in een groep binnen het aanbod in Diemen terecht kan is klein door de taakstelling. Op deze manier krijgen we meer kans om passend aanbod in te richten en te voldoen aan onze wettelijke verplichting. Wanneer het voor een inburgeraar echt niet passend is om deel te nemen aan het Amsterdamse aanbod kijken we naar de mogelijkheid om het lokaal in Diemen te organiseren. Voor de leerroutes B1 route, B1 mbo route en de Z-route wordt taal gecombineerd met participatie.

Schatting percentage asielstatushouders per leerroute		
	Inschatting gemeente Diemen	Inschatting Rijk
Leerroute	Percentage	Percentage
Onderwijsroute	5%	25%
B1 route	75%	60%
B1 mbo route	5%	X
Z route	15%	15 %

Uitvoering

- We hebben gezamenlijk met de gemeente Amsterdam dit inburgeringsaanbod ingekocht
- Het taalcomponent wordt verzorgd binnen het aanbod van Amsterdam.
- We sluiten eigen contracten af met de aanbieders van het inburgeringsaanbod
- Krijgen gespecificeerde rapportages over de Diemense inburgeraars ter ondersteuning aan voortgangsgesprekken en begeleiding van de inburgeringsconsulenten

- Ook de overige- en gezinsmigranten mogen deel nemen aan het aanbod in Amsterdam, maar moeten deze zelf financieren
- De routes worden uitgevoerd door de volgende partijen:
 - o Taalstart: Aanbieder: Danner & Danner B.V.
 - o B1-route en Z-route: Aanbieder: NL Training B.V
 - o Onderwijsroute: Aanbieder: Stichting VU
 - o B1-route Mbo: Aanbieder: Toptaal NT2 Experts B.
- Het participatiecomponent voeren we deels zelf uit en organiseren we deels samen met werkgevers, samenwerkingspartners en/of welzijnsorganisaties.
- Waar aanvullende activiteiten nodig zijn, worden deze in principe uitgevoerd (en gefinancierd) binnen de Participatiewet.

Participatie Verklaringstraject (PVT)

Het Participatieverklaringstraject bestaat ook onder de huidige wetgeving al. Wat verandert is dat inburgeraars er met de nieuwe wet twee jaar langer de tijd voor hebben om dit traject af te ronden: drie in plaats van één jaar. Het aantal uren is daarnaast uitgebreid van 9 tot 12 uur. In de nieuwe wet zijn beide doelgroepen, namelijk de Asielmigranten en de overige en gezinsmigranten verplicht de PVT te volgen.

Inhoudelijke keuze

We werken nu voor het PVT samen met VluchtelingenWerk, zij voeren de trajecten uit voor de inburgeraars in Diemen. Dat bestaat in ieder geval uit een inleiding in de kernwaarden van de Nederlandse samenleving, een excursie en de ondertekening van de Participatieverklaring. We hebben verschillende mogelijkheden voor de doelgroepen.

Uitvoering

- voor de Asielmigranten is het PVT onderdeel van de leerroute uit de aanbesteding met de gemeente Amsterdam
- Voor de overige- en gezinsmigranten blijven we samenwerken met VluchtelingenWerk
- We maken werkafspraken met de aanbieders van de leerroutes zodat de (feestelijke) ondertekening van de participatieverklaring in Diemen georganiseerd kan worden voor alle inburgeraars.

Module Arbeidsparticipatie (MAP)

Het doel van deze module is om de competenties en arbeidskansen van de inburgeraars in beeld te brengen en vaardigheden voor een baan vinden bij te brengen. Gemeente kunnen grotendeels zelf bepalen hoe zij dit programma vormen. Daarnaast bepalen zij ook hoe invulling te geven aan activiteiten waarbij wel maatwerk wordt geleverd. Geadviseerd wordt om de MAP uit te laten voeren door een organisatie die kennis heeft van de lokale arbeidsmarkt en ervaring heeft met arbeidsmarkttoeleiding van de inburgeringsplichtige. De MAP is een verplicht onderdeel zowel voor de asielmigranten als voor de overige- en gezinsmigranten.

Inhoudelijke keuze

We streven ernaar om voor de MAP een brug te slaan met de doelen van de Participatiewet. We onderzoeken of er een externe partij is die deze module kan uitvoeren voor de Diemen.

7. Financiën

Voor het financieren van het inburgeringsproces krijgen we vanaf 2022 een structureel inburgeringsbudget. Binnen dat budget wordt onderscheid gemaakt tussen twee typen kosten. Dit zijn enerzijds de uitvoeringskosten en anderzijds de kosten voor de inburgeringsvoorzieningen.

7.1 Uitvoeringskosten

Onder uitvoeringskosten vallen kosten voor: Brede intake, PIP en voortgang, ontzorgen en overige uitvoeringskosten (zoals inkoop en beleidsondersteuning). De middelen worden verstrekt via een integratie-uitkering binnen het gemeentefonds. De structurele uitvoeringskosten worden vanaf de start van het stelsel in 2022 verstrekt en zijn gebaseerd op de verdeling van het aantal inwoners en het aantal personen met een niet-westerse migratieachtergrond.

7.2 Kosten voor inburgeringsvoorzieningen (Specifieke Uitkering: SPUK)

Onder kosten voor inburgeringsvoorzieningen vallen de kosten voor de leerroutes, de module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), maatschappelijke begeleiding, het participatieverklaringstraject (PVT) en de inzet van tolken. De kosten voor de inburgeringsvoorzieningen worden uitgekeerd via een specifieke uitkering (SPUK). De verdeling van de SPUK-middelen zal uiterlijk drie maanden voorafgaand aan het uitvoeringsjaar voorlopig worden vastgesteld op basis van het aantal te verwachten asielstatushouders en gezins- en overige migranten en daarbij zal in latere jaren, maar niet eerder dan 2026, rekening worden gehouden met de door gemeenten geleverde prestaties. Na afloop van het uitvoeringsjaar zal het totale budgetten nog worden aangepast aan de hand van de werkelijke volumes inburgeringsplichtigen per gemeente. Hiermee sluit de verdeling van de middelen aan bij het daadwerkelijke aantal inburgeringsplichtigen per gemeenten.

Budget Inburgeringsvoorzieningen (per migrant, totaal)*		
	Asielmigrant	Gezins- en overige migranten
Budget totaal	€ 12965,**-	€ 600,-

* Dit budget is exclusief btw. Wanneer een gemeente uitgaven doet waar compensabele btw op van toepassing is dan kan dit worden gedeclareerd bij het btw-compensatiefonds.

** verdeeld over drie opeenvolgende jaren. Het eerste jaar 60%, het tweede jaar 30% en het derde jaar 10%
Bron: Lagere wet en regelgeving, september 2021

7.3 Bestedingsvoorwaarden en verantwoording

Het budget ter financiering van de inburgeringsvoorzieningen wordt aan gemeenten uitgekeerd door middel van een specifieke uitkering. Omdat aan de besteding van dit budget voorwaarden zijn verbonden, is een specifieke uitkering hiervoor het meest geëigende instrument. Het inburgeringsbudget mag worden besteed aan voorzieningen die bijdragen aan het voldoen aan de inburgeringsplicht. Gemeenten dienen zich via de SiSa-bijlage aan het Rijk te verantwoorden over de totale bestedingen en de totale baten van inburgeringsvoorzieningen waarvoor zij budget hebben ontvangen via de Specifieke Uitkering Inburgering. De verantwoording via SiSa wordt gebruikt voor de eindafrekening waaronder de terugvordering van eventuele onrechtmatige bestedingen. De verantwoording speelt geen rol bij de verdeling van de beschikbare middelen voor inburgeringsvoorzieningen. De middelen voor uitvoeringskosten worden zonder bestedingsvoorwaarden verstrekt via het gemeentefonds.

8. Risico's

De uitvoering van de nieuwe Wet inburgering gaat gepaard met risico's. Hieronder brengen we een aantal risico's in kaart.

Krapte woningmarkt

Het huidige woonklimaat wordt gekenmerkt door tekort aan woningen. Dat geldt ook voor deze doelgroep. Wachttijden kunnen daardoor oplopen, waardoor een inburgeraar na koppeling met gemeente Diemen, langer in het AZC moet verblijven. Dit kan van invloed zijn op de start en voortgang van het inburgeringstraject. Door in onze werkwijze hier rekening mee te houden verminderen we dit externe risico.

Veel schakels in inburgeringsketen

Veel overheidsinstanties hebben een verantwoordelijkheid binnen het inburgeringsproces: het COA zorgt voor de opvang (AZC) en biedt de voorbereiding op de inburgering, terwijl de gemeente de regie op de inburgering heeft. De gemeente heeft als taak in de handhaving toe te zien of de inburgeraar zich voldoende inspant voor het traject inburgering, terwijl het DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) verantwoordelijk is voor de handhaving van het resultaat van dat inburgeringstraject (wordt er voldaan aan de plicht). Goede communicatie en samenwerking is noodzakelijk om het inburgeringstraject goed te laten slagen.

Te weinig budget

Gemeenten hebben bij monde van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) aangegeven dat ze verwachten te weinig budget te krijgen om het nieuwe inburgeringsstelsel goed in te voeren. Er zijn afgelopen jaar verschillende gesprekken tussen het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de VNG geweest over de financiering van gemeenten. Met resultaat, er zijn verschillende extra middelen toegezegd, waarvan de laatste een extra impuls voor de onderwijsroute is. Desondanks is er een risico op een te beperkt budget. Dit risico wordt zoveel mogelijk beperkt door slimme inkoop en het goed documenteren van uitvoeringsafspraken.

Daarnaast is door formatie binnen beleid en uitvoering nog veel onduidelijk. De beschreven taken en verantwoordelijkheden in dit stuk laten zien dat er veel bij de gemeente moet worden georganiseerd en uitgevoerd. Het is zaak te monitoren en op tijd te anticiperen op dit mogelijke knelpunt.

Hoge instroom, achterstanden bij IND leidt tot grote 'ondertussengroep'

De wereld verandert voortdurend. Waar we net het hoogtepunt hadden gehad van de instroom uit Syrië tussen 2015-2018 zijn er opnieuw veel vluchtelingen onderweg naar (o.a.) Nederland. De wachttijden bij het IND lopen steeds langer op, en de beschikbare plaatsen in de AZC zijn steeds schaarser. Dit heeft invloed op de taakstelling per gemeente en kan mogelijk leiden tot een vraag tot (nood)huisvesting. Daarnaast leidt het tot verschillende verantwoordelijkheden die we hebben ten opzichte van onze asielsstatushouders die in 2021 in Diemen komen wonen. Het Rijk heeft bepaald dat vluchtelingen die vóór 1 januari 2022 hun vluchtelingenstatus krijgen (en daarmee statushouder worden) onder de oude wet blijven vallen, ook als zij nog in het asielzoekerscentrum zitten en pas ná 2022 in de gemeente gehuisvest worden. Alleen vluchtelingen die vanaf 1 januari 2022 hun status krijgen, kunnen inburgeren onder het nieuwe stelsel waarin de gemeente de regie heeft.

9. Monitoring en evaluatie

Het nieuwe inburgeringsstelsel is een lerend stelsel, dat robuust en adaptief is. Er is daarom plaats ingeruimd voor monitoring en evaluatie. Dit dient als instrument om beleidsvoering te versterken en om tijdig wijzigingen te kunnen aanbrengen. Om die reden zal na drie jaar het functioneren van het nieuwe stelsel worden geëvalueerd. De financiën, en dus ook de verdeling van de middelen, zal daar onderdeel van uitmaken.

Het ministerie van SZW heeft het CBS gevraagd om kwantitatieve gegevens voor monitoring en evaluatie van de Wet inburgering 2021 te gaan verzamelen. De uitvraag van gegevens over inburgering bij gemeenten begint in 2022. Diemen heeft een contactpersoon doorgegeven.

Daarnaast doen we mee aan de Benchmark Statushouders van Divosa. Deze Benchmark Statushouders brengt de situatie rond statushouders in Diemen in beeld. De Benchmark Statushouders geeft antwoord op vragen als: 1) Hoeveel statushouders wonen er in mijn gemeente en wie zijn het? 2) Hoeveel statushouders zijn geslaagd voor hun inburgeringsexamen? En 3) Wat is de economische positie van statushouders in mijn gemeente?

We kunnen de gegevens in de benchmark vergelijken met andere gemeenten. Die gegevens worden aangeleverd door het CBS.

10. Ondertussengroep

De nieuwe Wet gaat in op 1 januari 2022. Zoals beschreven verwachten we voor 2021 een (incidentele) toename van het aantal inburgeraars. Uitstel van de wet betekent dus dat deze groep nog onder de oude inburgeringswet valt en dat dit niet tot optimale inburgeringsresultaten leidt. Als gemeente willen we deze groep het liefst volledig of in ieder geval zo veel mogelijk ondersteunen op de manier zoals we de nieuwe wet gaan uitvoeren: werken in de geest van de nieuwe Wet Inburgering. Daarvoor worden wel incidentele middelen beschikbaar gesteld, en die zullen dan ook de omvang van deze werkzaamheden beïnvloeden. Bijvoorbeeld: we zijn in 2021 begonnen met het opstellen van een Plan van Aanpak voor het inburgeringsproces voor elke nieuw geplaatste asielstatushouder. Dit is een voorloper van wat straks het PIP wordt. Verder zijn we aan het onderzoeken of we de cursus Omgaan Met Geld ook al kunnen inzetten voor inburgeraars die vanaf 2021 in Diemen komen wonen, maar die nog instromen onder de oude wet.

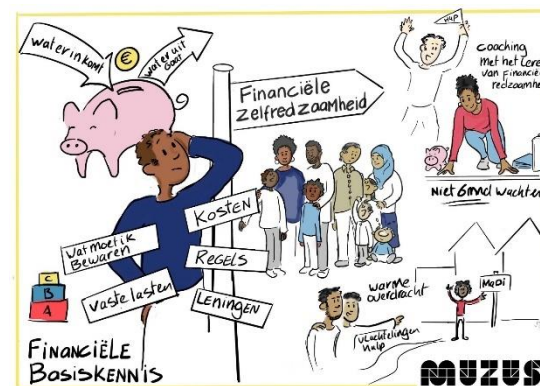
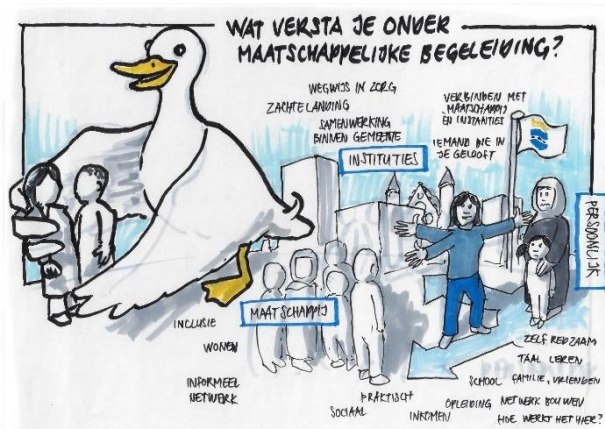
Bijlage 1: Begrippenlijst

Asielstatushouder – definitie Wet Inburgering 2022	Houders van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28, van de Vreemdelingenwet 2000. Deze groep inburgeringsplichtigen wordt aangeduid als: <i>asielstatushouders</i> . Ook hun familie- of gezinsleden worden als asielstatushouder aangeduid, ook als zij zelf geen verblijfsvergunning asiel hebben maar houder zijn van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd met de beperking verblijf als familie- of gezinslid (bij de asielstatushouder).
Asielzoeker	Een asielzoeker is iemand die asiel heeft aangevraagd maar wacht op een beslissing op zijn of haar aanvraag. In Nederland kan iemand bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) asiel aanvragen, daarna is hij of zij asielzoeker. Deze persoon krijgt een verblijfsvergunning wanneer hij of zij erkend wordt als vluchteling (definitie UNHCR).
Inburgeringsplichtige	DUO heeft vastgesteld dat een migrant (Asielstatushouder of verblijfsvergunning regulier) de plicht heeft om in te burgeren.
Gezinshereniging	Onder gezinshereniging wordt de vestiging in Nederland verstaan van personen uit gezinnen die al vóór de immigratie bestonden, waarbij één of meer gezinsleden bij gezinsleden gaan wonen die eerder naar Nederland zijn gekomen. Hierbij kan het onder andere gaan om huwelijks(partners), minderjarige kinderen (niet gehuwd, geen geregistreerd partner) of ouders die bij hun kinderen gaan wonen. Gezinshereniging volgt vaak op arbeidsmigratie of asielmigratie.

Gezin- en overige migranten	Inburgeringsplichtigen met verblijfsvergunning regulier. Dat kunnen onder andere zijn: Gezinsmigrant: een migrant die naar Nederland is gekomen in het kader van gezinshereniging, mee migrerende gezinsleden en gezinsvorming Geestelijke bedienaar : de persoon die een geestelijk, godsdienstig of levensbeschouwelijk ambt bekleedt, arbeid verricht als geestelijk voorganger, godsdienstleraar of zendeling, dan wel ten behoeve van een kerkgenootschap of een ander genootschap op geestelijke of levensbeschouwelijke grondslag werkzaamheden van overwegend godsdienstige, geestelijke of levensbeschouwelijke aard verricht.
Inburgering	Inburgering is de eerste fase van integratie van nieuwkomers in de Nederlandse samenleving. Hierbij wordt gestreefd nieuwkomers door een vlot en intensief programma zo snel mogelijk een vorm van zelfredzaamheid te laten bereiken. Het inburgeringstraject heeft een welzijns- en educatieve component.
Ondertussengroep	De groep asielmigranten die inburgeren in het huidige systeem tot inwerkingtreding van de nieuwe wet Inburgering.
Vluchteling	Volgens het Vluchtelingenverdrag is een vluchteling iemand die zijn of haar land van herkomst ontvlucht vanwege gegronde vrees voor vervolging. Redenen voor vervolging kunnen zijn: ras of nationaliteit, godsdienst, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep. Een vluchteling kan in eigen land geen bescherming krijgen van de overheid tegen deze vervolging (definitie UNHCR).

Netwerkbijeenkomst met het veld, 28 januari 2021

Netwerkbijeenkomst met het veld, 28 januari 2021

Klantreis zomer 2021

TOOLIES

De meeste statushouders beginnen pas met het leren van de Nederlands

SOEPEL

TAAL IS DE SLEUTEL

"Vij willen echt leven hier, en goed Nederlands spreken. Voor de toekomst, voor school van de kinderen, voor werk."

"Met Nederlands kun je met mensen praten, kennis maken, kan je werk vinden. Het belangrijkste is de taal."

GROTE MOTIVATIE OM DE TAAL SNEL TE LEREN

"Na één week ging ik naar de taalschool. Het was goed voor mij om na een week te starten. Ik heb gezegd dat ik daar ben om snel te leren. Ik wil snel ingeburgerd zijn. Je kan niet altijd je uitkering houden."

EEN DOCENT TERUG TE VA

"My friend a teacher Sab inburgering always there can call her always com questions at she gives me she gave me"

STROEF

FIXED BUDGET

Er is een vast budget voor de taallessen. Sommige statushouders starten met de lessen en moeten halverwege stoppen omdat hun budget op is. Andere statushouders willen investeren in de taal en zijn bereid schulden te maken.

STATUSHOUDERS WILLEN IN HET AZC AL BEGINNEN MET GOEDE LESSEN

"Ik had eerder willen beginnen want zonder Nederlands was het echt een drama. In het AZC zit je gewoon rustig en praat je niet, ik kan niet met andere mensen praten want we spraken niet dezelfde taal. Dus het was niet zo makkelijk voor mij."

"Op woensdag kregen we een soort alfabetisering, dat is eigenlijk niks, dat is heel laag niveau."

VERSCHILLENDE NIVEAUS IN EEN KLAS

"Het is een ander niveau bij de taalcursus, ik zit met mensen die niet kunnen schrijven."

INTENSIVITEIT OPEENS VER

Statushouders zijn alles aan de kant Nederlandse taal leren.

"We got sele job. All of a s 2 day classe 3 day classe we got a too We canelle because lan more import We didn't kn they were go upscle the yhen we wk know, we w planned sort else."